Innledning

Du leser nå *Negotias politiske plattform*. Denne plattformen er vårt viktigste langsiktige styringsverktøy. Dokumentet staker ut Negotias overordnede kurs i et lengre perspektiv. Spesielt fordi arbeidslivet opplever endringer og omstillinger hele tiden, er det hensiktsmessig at vi i fellesskap er blitt enige om hvordan vi ønsker å utvikle Negotia i et lengre perspektiv.

Dette er et dynamisk dokument, og felles innsats rundt målene vi har satt oss i denne plattformen, skal bidra til å løfte Negotia og gjøre forbundet til en enda tydeligere og mer toneangivende arbeidstakerorganisasjon i norsk arbeidsliv.

Med denne plattformen som grunnlag skal vi gjøre Negotia til den foretrukne arbeidstakerorganisasjonen for ansatte i privat sektor.

Negotias gjeldende visjon, verdier og formål er beskrevet som følger:

Visjon

Alltid til stede der avgjørelser tas om lønns- og arbeidsvilkår – for å bidra til en bedre arbeidsdag og flere muligheter for deg.

Verdier

Negotias verdier er styrende for det vi gjør. Alle handlinger, produkter og tjenester skal være uttrykk for en eller flere av verdiene:

- *Kompetanse. Skal sørge for at vi spesialiserer oss og videreutvikler oss slik at vi når våre mål.*
- *Engasjement. Skal bidra til at vi er tydelige, synlige og kraftfulle i vårt daglige arbeid.*
- *Medmenneske. Skal komme til uttrykk både i hvordan vi møter medlemmer og hvordan vi kommuniserer. Vi skal kjennetegnes ved at vi bryr oss om hverandre.*
- *Nær. Gir oss evnen til å møte medlemmene i det daglige og til å forstå den enkeltes situasjon.*
- *Tilgjengelig. Gjør at vi på kort varsel kan stille opp når medlemmene trenger det.*
- *Aktiv. Gjør oss i stand til å være offensive og i forkant av endringer.*

Formål

Negotias formål er å ivareta og fremme medlemmenes faglige, politiske og økonomiske interesser. Dette vil alltid ligge til grunn for våre valg og politiske prioriteringer. Vi skal ta godt vare på medlemmene våre og hele tiden sørge for å skaffe forbundet nye medlemmer.

Identitet, marked og medlemsservice

Negotia er arbeidstakerorganisasjonen for ansatte innen kategorien funksjonærer i privat sektor. Vi er i sterk konkurranse med andre fagorganisasjoner og profesjonsforbund. Målet er at Negotia skal beholde og styrke posisjonen som det største YS-forbundet i privat sektor.

Stort omfang
Begrepet «funksjonær» er en godt innarbeidet yrkesbetegnelse i tariffsammenheng. Negotia retter seg i hovedsak mot denne kategorien arbeidstakere. Det betyr at vi favner over et bredt spekter av ansatte i private virksomheter. Negotia er til stede i de fleste bransjer, og er i utgangspunktet ikke innrettet særskilt mot bestemte grupper.

Både bredde- og spisskompetanse
Selv om vi retter oss mot hovedkategorien funksjonærer, er det enkelte grupper som markerer seg i medlemsmassen ved at de utgjør et stort antall. Selgere og salgsansatte er et slikt eksempel når det gjelder yrkesgrupper, og IKT-bedrifter og frivillige organisasjoner når det gjelder type virksomhet. Negotia har som mål å opparbeide spisskompetanse i slike tilfeller. Det gjør at medlemmene ivaretas bedre og vi stiller sterkere i rekrutteringen av nye. Det er også en bevisst linje å følge utviklingen i arbeidslivet tett, og ha fleksibilitet både i rekrutteringsarbeidet og medlemsoppfølgingen.

Trygghet og innflytelse
Medlemmene ønsker mest av alt trygghet i arbeidssituasjonen og mulighet for innflytelse på vilkårene sine. Negotia skal jobbe for å gi medlemmene denne opplevelsen. Kvalifisert rådgivning og bistand i arbeidsforholdet overfor både grupper og enkeltindivider, er sentralt i denne sammenhengen. Det samme gjelder god tillitvalgtopplæring og relevant informasjon. Negotias mål er å være det foretrukne valget for ansatte i privat sektor.

Kompetent klubbarbeid
Aktive klubber og tillitsvalgte gir grunnlag for gode forhandlinger, målrettet rekruttering og ivaretakelse av medlemmene på den enkelte arbeidsplass. God lokal medlemspleie er en bærebjelke i forbundet. I tillegg til de kollektive verdiene må det tas høyde for at noen medlemmer kun er organisert for å sikre seg mulighet for hjelp om de trenger det i egen arbeidssituasjon. Dette gjelder også midlertidig ansatte.

En sterk fagbevegelse
Negotia skal jobbe for å sikre en fortsatt sterk fagbevegelse, og være pådriver for et sunt arbeidsliv med solide rettigheter og vilkår for de ansatte. Vi må jobbe bevisst for at flere unge arbeidstakere ser verdien av fellesskap og dialog på arbeidsplassen. God medlemsservice som sikrer stabilitet, vekst og styrke, er en langsiktig prioritet.

Negotia skal:
- Organisere et bredt spekter av ansatte i privat sektor – hovedsakelig innen kategorien funksjonærer – og være det foretrukne valget.
- Utvikle spisskompetanse tilpasset aktuelle yrkeskategorier og bransjer.
- Gi medlemmene trygghet og mulighet for innflytelse i arbeidssituasjonen.
- Bygge opp aktive klubber og tillitsvalgte som sikrer styrke og medlemspleie lokalt.

- Være pådriver for et sunt arbeidsliv med solide rettigheter og vilkår.
- Jobbe bevisst for at flere unge arbeidstakere ser verdien av fellesskap og dialog gjennom fagforeningsmedlemskap på arbeidsplassen.
- Være en pålitelig arbeidstakerorganisasjon med god medlemsservice som sikrer stabilitet, vekst og styrke.

Tariffavtaler

Negotia skal tilby medlemmene tariffavtaler og forutsigbare rammer for gode lønns- og arbeidsvilkår. Tariffavtalene er viktig supplement til gjeldende lover, og sikrer de ansatte forhandlingsrett og innflytelse på arbeidsplassene.

Organiserer på alle nivåer
Omfangsbestemmelsen i de viktigste tariffavtalene våre har en bransjeoverskridende horisontal dekning, kun avgrenset av bransjeområder der det finnes annen avtaledekning. Det betyr at Negotias avtaletilbud åpner for å organisere alle typer funksjonærer i en bedrift, fra stillinger nede i organisasjonshierarkiet og oppover til ledernivå. I enkelte bransjer er operatørsjiktet i praksis knapt eksisterende. Dette betyr at Negotia i realiteten organiserer fra «topp til bunn».

Et levende avtaleverk
Negotias mål er å kunne tilby tariffavtale til alle medlemmer. Derfor er det viktig at avtaleverket utvikles og tilpasses de tariffutfordringene som aktualiserer seg. Det gjelder både innholdet i avtalene og innretningen av dem. Som beskrevet i forrige avsnitt er Negotias tariffavtaler i dag såkalt horisontalt innrettet, som betyr at de dekker et visst sjikt av arbeidstakerkategorier. Vi må være forberedt på endringer i arbeidslivet som kan aktualisere behovet for vertikale tariffavtaler som dekker flere kategorier. Negotia skal være aktiv i eventuelle prosesser som åpner for nye tariffstrukturer.

Den viktige tillitsvalgtrollen
Tillitsvalgte har en spesiell rolle i forvaltningen av tariffrettighetene lokalt. De er bindeleddet og kontaktpunktet mellom medlemmene ute i bedriftene og forbundet sentralt. Tillitsvalgte er avgjørende for at tariffavtalens bestemmelser om påvirkning og innflytelse ivaretas. De er Negotias ansikt utad i bedriftene, der medlemmene jobber og rekrutteres. Uten tillitsvalgte vil tariffavtalene svekkes. Negotia vil jobbe for at de tillitsvalgtes posisjon styrkes. Det er viktig for Negotia at det er kort vei mellom forbundet sentralt og lokale tillitsvalgte. Negotia skal tilstrebe å ta med lokale tillitsvalgte på råd i saker som kan være relevante for dem ut fra bedriftstilknytning eller særskilte kompetanser eller erfaringer. Negotia skal styrke tillitsvalgtes utvikling i rollen og inkludere særlig erfarne tillitsvalgtes synspunkter i det politiske arbeidet.

Klare skiller mellom sektorene
Det er klare skiller mellom offentlig og privat sektor. Tariffavtalene er ikke overlappende, og tjenestepensjons- og AFP-ordningene er adskilte. I statlig sektor gjelder tjenestemannsloven i tillegg til arbeidsmiljøloven.

Videreutvikling innen privat sektor
Negotia har alltid vært et forbund for ansatte i privat sektor, og har avtaler med de ulike arbeidsgiverforeningene på dette tariffområdet. Negotia vil fortsatt satse innen de områdene hvor vi har erfaring, kompetanse og gode forutsetninger for å videreutvikle organisasjonen. Dette gjelder hele den private sektoren.

Bransjeoverskridende avtaler som hovedstrategi
Negotia lever godt med bransjeoverskridende tariffavtaler og har et stort vervepotensial på de områdene de eksisterende avtalene dekker. Oppsplitting i bransje- eller profesjonsspesifikke avtaler vil føre til en avgrensning av dagens overenskomster, og er ikke en aktuell hovedstrategi.

Spesialavtaler
Forbundet har i dag enkelte bransjeinnrettede tariffavtaler, eksempelvis taxioverenskomsten og bilselgeravtalen. Av profesjonsinnrettede tariffavtaler er salgsfunksjonæravtalen med NHO den viktigste. Som en delstrategi vil det fortsatt være aktuelt å opprette slike avtaler i tilfeller der dette vurderes hensiktsmessig. Hensynet til de bransjeoverskridende avtalene skal imidlertid veie tyngst.

Tariffhopping må forhindres
Virksomheter skal ikke kunne redusere de ansattes vilkår ved å tariffhoppe fra en arbeidsgiverforening til en annen. Tariffavtalene må forvaltes på en slik måte at arbeidsgiverne ikke kan organisere seg bort fra tarifforpliktelser. Tariffhopping med svekkelse av lønns- og arbeidsvilkår som mål, er dumping av tariffrettigheter, og må bekjempes.

Lønnsnivå og kompetanse
Lavlønte funksjonærer er ikke ensbetydende med funksjonærer med lav kompetanse. Fremtidig arbeidsliv kan gi endrede lønns- og arbeidsvilkår for ulike arbeidstakergrupper. Arbeidsmarkedet vil være dynamisk og påvirke utviklingen av lønns- og arbeidsvilkår. Negotia vil alltid forsvare opparbeidede rettigheter, og jobbe for at det er samsvar mellom kompetansekrav og lønnsnivå i aktuelle stillinger.

Negotia skal*:*
- Ha som mål å tilby alle medlemmer tariffavtale.
- Organisere funksjonærer på alle nivåer.
- Tilpasse tariffavtalene til utviklingen i arbeidslivet.
- Jobbe for å styrke de tillitsvalgtes kompetanse og posisjon.
- Videreutvikle sin satsing i privat sektor.
- Ha store, bransjeoverskridende tariffavtaler som hovedstrategi.
- Bekjempe tariffhopping og dumping av lønns- og arbeidsvilkår.
- Jobbe for samsvar mellom kompetansekrav og lønnsnivå.

Arbeidsliv

Negotia skal bidra til et arbeidsliv hvor ansatte verdsettes og har reell innflytelse. Forbundet skal gjennom høy kompetanse sentralt og lokalt, engasjere seg i alle sider av arbeidslivet som berører medlemmene – både kollektivt og individuelt. Den enkelte tillitsvalgte og aktive klubber, er viktige brikker i arbeidet.

Trepartssamarbeid
Den norske og nordiske modellen med ansvarlig samarbeid mellom arbeidslivets parter og myndighetene, er en suksessfaktor for et stabilt og produktivt arbeidsliv. Kjernen i

modellen er høy sysselsetting, velferd for alle og høy organisasjonsgrad. Negotia mener at trepartssamarbeidet og den norske modellen er en bærebjelke i samfunnet, og vil jobbe for at dette samarbeidet videreutvikles.

Medbestemmelse
Gode lønns- og arbeidsvilkår ivaretas gjennom et sterkt lov- og avtaleverk. Ansattes deltakelse og medbestemmelse på arbeidsplassen gjennom velfungerende partssamarbeid lokalt og sentralt, er grunnleggende. Negotia vil jobbe for å sikre tillitsvalgtes rolle, og utvikle aktive klubber.

Faste jobber
Hovedmålet er at alle arbeidstakere som ønsker det skal ha fast jobb og heltidsstilling. Økt adgang til midlertidige ansettelser er en trussel mot behovet for forutsigbarhet i arbeidsforhold. Sikkerhet for stabil inntekt, sykepenger, foreldrepenger, alderspensjon og annet er avgjørende i alle menneskers livssituasjon. Derfor er Negotia også kritisk til en utvikling som innebærer større innslag av løse arbeidsforhold.

Lønnsdannelsen
For Negotia er det avgjørende at ansatte gjennom lønnsforhandlinger lokalt skal kunne hente ut sin rettmessige andel av verdiene de har bidratt til å skape, basert på den enkelte bedrifts økonomiske situasjon. Lønnsdannelsen gjennom frontfagsmodellen (konkurranseutsatt industri) anses som normgivende av hensyn til samfunnsøkonomien, men på ingen måte eksakt bestemmende for utfallet av de lokale lønnsforhandlingene. Negotia er i mot lovfestet minstelønn, fordi det kan bidra til å trekke tariffestet lønn nedover. Lønnsdannelsen skal først og fremst skje gjennom forhandlinger mellom partene i arbeidslivet. Imidlertid ser vi at allmenngjøring kan være et nødvendig virkemiddel i visse utsatte bransjer for å motvirke sosial dumping og bidra til likere vilkår for samme type arbeid.

Arbeidstid
Normalarbeidsdagen skal fortsatt være normen når det gjelder arbeidstid. Negotia er positiv til utvikling av et mer fleksibelt arbeidsliv når det bygger på respekt for ansattes behov for å kombinere arbeid med familieliv. En slik utvikling må skje på grunnlag av medbestemmelse, hvor det stilles klare krav for å sikre vern av de ansattes helse og miljø på arbeidsplassen. Negotia vil jobbe for å utvikle en livsfasepolitikk som ivaretar behov for fleksibilitet i ulike livsfaser.

Pensjon
Pensjon er utsatt lønn og derfor en naturlig del av arbeidstakernes vilkår. Negotia vil jobbe for at dagens obligatoriske tjenestepensjon forbedres, slik at alle sikres en god økonomi som pensjonister. Det er i dag store forskjeller på hva ansatte får i pensjon utover folketrygdens ytelser. Det er et mål at dette jevnes ut. Vi vil derfor jobbe for opptjening av pensjon fra første krone. Et viktig ledd i denne prosessen vil være opprettelse av individuelle pensjonskontoer, for å kunne samle pensjonskapitalbevis og kostnader på ett sted.

Hovedavtalen
Danner med tilhørende overenskomster utgangspunktet for sentrale og lokale forhandlinger i organiserte arbeidsforhold. Dette er grunnleggende for et rettferdig og velregulert arbeidsliv. Forhandlinger om lønns- og arbeidsvilkår skal være partenes

ansvar. Myndighetenes rolle skal fortsatt være å bidra til strukturelle endringer som partene blir enige om. Et grunnleggende prinsipp for Negotia er at lønn skal reguleres i tariffavtalene og mellom partene.

Negotia vil:

- Styrke trepartssamarbeidet, for å sikre et stabilt og produktivt arbeidsliv.
- Bedre arbeidsforholdene for tillitsvalgte og aktiv klubbdrift.
- Jobbe for høy organisasjonsgrad, både blant arbeidstakere og arbeidsgivere.
- At alle som ønsker det skal ha mulighet for fast heltidsjobb med en lønn det går an å leve av.
- At ansatte skal ha sin rettmessige andel av verdiene de skaper i bedriften.
- At normalarbeidsdagen fortsatt skal være normen for arbeidstid.
- At lønnsdannelsen skal skje mellom partene, med vekt på fastlønn og ikke bonus/provisjoner.
- Ikke støtte innføring av lovfestet minstelønn fordi det kan bidra til å trekke tariffestet lønn nedover.
- Ha ordninger for tjenestepensjon som sikrer alle en økonomisk trygg pensjonstilværelse.
- Ha et arbeidsliv hvor ansattes forhandlingsrett og medbestemmelse står sterkt.
- Bidra til utvikling av en livsfasepolitikk som ivaretar behov for fleksibilitet i ulike faser av livet.

Næringspolitikk

Negotia er engasjert i alle næringspolitiske spørsmål som påvirker rammebetingelser for norske virksomheter, og som er grunnlaget for å sikre levedyktige arbeidsplasser for medlemmene.

Sysselsetting

Det er et grunnleggende mål å sikre levedyktige arbeidsplasser og full sysselsetting i Norge. Myndighetene må utøve en næringspolitikk som bidrar til dette. Negotia vil jobbe for en skatte- og avgiftspolitikk som bidrar til å opprettholde lønnsomme arbeidsplasser og samtidig bidrar til inntektsutjevning.

Eierskap

Lønnsomme bedrifter med vekst og omstillingsevne er avhengig av godt eierskap og god ledelse, hvor langsiktighet og partssamarbeid prioriteres. Særs viktig er etterlevelsen og forståelsen av lov- og avtaleverk og den norske modellen. Dette gjelder også på tvers av landegrenser. Det er strategisk viktig å beholde norsk eierskap til bedrifter i Norge. Negotia mener eierskapsmodellen i seg selv ikke er avgjørende, men at det utøves på en måte som bidrar til å opprettholde lønnsomme og varige arbeidsplasser.

Hjemflagging

Det er et mål at næringsvirksomhet beholdes og utvikles i Norge, og at minst mulig arbeid flyttes utenlands. Ved å sikre tilstrekkelig kompetanse på aktuelle fagområder, kan utflagging hindres – og i noen tilfeller hjemflagging stimuleres. Teknologisk utviklingen vil være sentralt i denne sammenhengen, ved at funksjoner som tidligere har vært satt ut til lavkostland kan håndteres hjemme.

Globalisering
Fri konkurranse er nødvendig for å sikre økonomisk sunne arbeidsplasser. Norsk næringsliv påvirkes av globaliseringen. Avtaler som bidrar til en åpen og regulert verdenshandel, og samtidig ansporer til videreutvikling av anstendige arbeidsvilkår, er derfor nødvendig. Parallelt er det viktig å styrke grenseoverskridende samarbeidsorganer i arbeidslivet, for eksempel Europeisk Samarbeidsutvalg (ESU), som inkluderer ansatte i beslutninger av betydning på tvers av landegrensene.

Innovasjon
Nyskaping er nøkkelen til at Norge skal lykkes. Det er viktig å forvalte de menneskelige ressursene godt i alle ledd. Innovasjon i hverdagen må bygge både på real– og formalkompetanse. Samtidig må det legges til rette for styrking av etter- og videreutdanningstilbud. Likeledes må midler til forskning være høyt prioritert fra myndighetenes side.

Negotia vil:
- Ha en næringspolitikk som sikrer levedyktige arbeidsplasser og høy sysselsetting.
- Ha eierskap som prioriterer langsiktighet og partssamarbeid og bidrar til arbeidsplasser i Norge.
- Støtte inngåelse av avtaler som bidrar til en mest mulig åpen og regulert verdenshandel, og som stimulerer til utvikling av anstendige arbeidsvilkår.
- Styrke grenseoverskridende samarbeidsorganer, som Europeisk Samarbeidsutvalg (ESU).

Kompetanse

Arbeidslivet endrer seg i raskere takt enn før. Digitalisering, grønne arbeidsplasser og sirkulær økonomi, er faktorer som vil legge premisser for utviklingen i årene framover. Begrepet livslang læring kommer til å få en klarere betydning enn det har hatt til nå. Spørsmålet om rett kompetanse på rett plass til rett tid, blir bare mer aktuelt.

Bedriften som læringsarena
Negotia er opptatt av at humankapitalen videreforedles på bedriftsnivå i samarbeid mellom ansatte, tillitsvalgte og virksomhetens ledelse. Arbeidsplassen er en viktig læringsarena, hvor det må legges til rette for utvikling av kompetanse. Virksomhetene har et særlig ansvar for å finansiere kompetanseutvikling for sine ansatte. At virksomheter investerer i utdanning og kunnskap for sine medarbeidere, er en vesentlig nøkkel til god utvikling.

Forsterket etter- og videreutdanning
For å dekke behovet for kompetanse, er det nødvendig at etter- og videreutdanningstilbudet til arbeidstakere styrkes. Dette innebærer for eksempel at bestemmelsene om kompetanseheving i hovedavtalene og overenskomstene også må forsterkes, og ikke minst følges opp i henhold til intensjonene. I tillegg til virksomhetenes investering i egne ansatte, må det komme på plass nasjonal finansieringsordning for etter- og videreutdanning.

Verdsetting av realkompetanse
En viktig målsetting for Negotia er at det legges til rette for kontinuerlig kompetanseheving i et livsløpsperspektiv, der rammene for gode etter- og videreutdanningsordninger er det primære. Etablering av et helhetlig nasjonalt system for verdsetting av realkompetanse, vil være helt sentralt.

Nasjonal strategi
I februar 2017 signerte partene i arbeidslivet og myndighetene «Nasjonal kompetansepolitisk strategi». Målet med dette fellesprosjektet er at enkeltmennesker og virksomheter har en kompetanse som gir Norge et konkurransedyktig næringsliv. Ambisjonen er at partene utvikler gode løsninger for etter- og videreutdanning sammen. For å lykkes med dette er det avgjørende at de involverte tar eierskap til strategien.

Negotia vil:
- At arbeidsplassen skal være en viktig læringsarena hvor det legges til rette for utvikling av kompetanse.
- At virksomheter investerer i utdanning og kunnskap for alle sine ansatte.
- At bestemmelsene om kompetansehevende tiltak i avtaleverket forsterkes.
- Ha på plass nasjonal finansieringsordning for etter- og videreutdanning.
- Ha på plass et helhetlig nasjonalt system for dokumentasjon og verdsetting av realkompetanse.
- Styrke etter- og videreutdanningstilbudet til arbeidstakere. Negotia mener arbeidsgiver har et særlig ansvar for å finansiere kompetanseutvikling til sine medarbeidere.
- Arbeide for bedre tilbud om etter- og videreutdanning for medlemmene, og etablering av et nasjonalt system for verdsetting av realkompetanse.
- At bedrifter i større grad enn i dag skal forplikte seg til å ta i mot lærlinger.

Samfunnspolitikk

Negotia skal engasjere seg i samfunnspolitiske spørsmål som er relevante for medlemmene.

Tillit
Ansvarlighet og fellesskap er avgjørende faktorer for et samfunn hvor tillit er et grunnleggende kjennetegn. Arbeidstakerorganisasjonenes oppgave, også for Negotia, er å bidra til utvikling av faglige rettigheter, demokrati, menneskerettigheter, fattigdomsbekjempelse og klima og miljø. Dette er forhold som også strekker seg utover Norges grenser. Fagbevegelsen er tuftet på frihet, likhet og solidaritet. Negotia understreker at disse verdiene er like viktige nå som tidligere og danner grunnmuren i arbeidet.

Likeverd
Likestillingsarbeid skal bygge opp om respekten for enkeltindividet. Ulike grupper eller diskrimineringsgrunnlag skal ikke settes opp mot hverandre. Norge har fortsatt et svært kjønnsdelt arbeidsmarked. Negotia støtter innsats og tiltak for å utjevne dette, og mener det fortsatt er nødvendig med strukturelle grep for å stimulere til likestilling og likelønn. Arbeidsplassen er den viktigste arenaen for et inkluderende arbeidsliv. Negotia vil bidra til økt jobbnærvær, større yrkesdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne, at flere eldre står lenger i jobb, og annen inkludering.

Velferd
Gode og målrettede velferdsordninger gir frihet, skaper trygghet og bidrar til en rettferdig omfordeling. Tilsvarende ser Negotia behov for økt innsats for at arbeidslivet skal gjenspeile pensjonsreformen og arbeidslinjen. De samme rettighetene og pliktene skal gjelde alle, for å unngå utvikling av et todelt arbeidsliv.

Integrering
Negotia er opptatt av at personer som får opphold i Norge blir integrert i samfunnet så raskt som mulig, og får brukt sine ressurser og kompetanse i arbeidslivet. I den forbindelse er det viktig at det foretas en kartlegging av kompetansen den enkelte innehar. Personer som har søkt asyl bør få mulighet til å komme i arbeid mens asylsøknaden behandles. Det er viktig at mottaksopphold ikke bidrar til «innlåsing» i et trygdeløp, men blir et springbrett til videre utdanning og arbeid. Negotia mener tilrettelegging for norskopplæring og rask utstedelse av arbeidstillatelser må prioriteres.

Klima og miljø
Klimautfordringene må ses i global sammenheng. Derfor er framvekst av «grønne arbeidsplasser» viktig. Omstillingen til «grønne arbeidsplasser» må skje i dialog mellom partene i arbeidslivet, hvor digitalisering og teknologisk utvikling er sentrale faktorer. Innsats i Norge som kan bidra til reduserte utslipp globalt er viktig.

Bosetting og samferdsel
Det er et mål å sikre regional bosetting over hele landet, og at det legges til rette for god samferdsel og varetransport som underbygger nasjonale klimamål. Spredt bosetting forutsetter også politiske tiltak som fremmer sysselsetting i distriktene. Dette inkluderer en landbrukspolitikk som bygger opp under målet om matvareproduksjon.

Negotia vil:
- Ha et samfunn hvor tillit er et grunnleggende kjennetegn.
- At likeverd for individer skal prege samfunnet og arbeidslivet, og støtter tiltak som fremmer likestilling, mangfold og inkludering.
- Ha rettferdige og målrettede velferdsordninger for alle.
- Ha god integrering hvor personers ressurser kommer til nytte blant annet gjennom rask deltakelse i arbeidslivet. Tilrettelegging for norskopplæring er viktig.
- Støtte opp om tiltak som bidrar til godt klima og miljø.
- Ha gode tiltak som stimulerer til regional bosetting og sysselsetting.
- At vare- og persontransporten skal være så klimavennlig som mulig.
- Ha en landbrukspolitikk som sikrer matvareproduksjon over hele landet.